

SOMOGYI PÁL

(BÁR LENNE LÁNG...)

BÁR LENNE LÁNG, mely felbuzdul itt
[az ének,
S nagy panaszaimban, panaszok elégnének.
Gyújtson dalom, hisz égő fájdalom fűti.
Szítson szent akaratot, mely a jajt űzi.

Lekonyult bús karok vádló lázadása,
Élettelen élők élni akarása.

A sajtó fakó Tenger dalol itt,
A megfeszített hit, mely hitet szít.

A teremtő erő szólal meg itten:
Az Ember! a legázolt, bemocskolt Isten.

MÁJUS

Pirongó arany fényárban fürdik
az érett tavaszi Minden . . . . .
S a barnafakó rabszolgának, a Földnek
kérges arca zöldben felnevet.
Valahol most leszakították pányváikat
a szilaj mének és ficáncolnak, ficáncolnak...
Látod az emberek ujjonganak . . . . .

csakhogy karjaikat ki nem tárják!
 Ó! mert érzed-e most kalácsízzel vannak teli
 az éhes szájak,
 piros álmokkal a bús agyak,
 vörös lángokkal a vaskos szívek . . . .
 És érzed-e véredben az áldott izgalmat,
 a csókos nagy áradások magunkat-szülő
 szent ő s nászát . . . . .
 Összeölelkezik a madarak csengő dala,
 a füvek zizzenése, a férgek szisszenése,
 a fák víg lihegése az emberek harsány énekével
 s mint testvér-himnusz cseng-bong fönt,
 [lent ölelkezve.....
 kacajlavinák hömpölyögnek kéken, csillogva
 [hömpölyögnek.....
 Látod, hogy izzik, aranylik, él, lobog minden.
 Öröm, öröm, öröm...
 Május!

GÁTAT TÖRT AZ ÁR

Mint munkások gondterhes ábrázata,
 olyan borús most az ég.
 S mint proletár anyák szemei,
 kik éhező gyermekeikre néznek,
 oly gyakran könnyezik szakadó zápoit.

Tajtékozó csikó-kedvvel ficánkolnak
 a döbbenetesen duzzadt mellű folyók.
 Lázadva ostromolják a vénhedt partokat.
 Jajdulva izzad gátakat a félelem...
 Sápadoznak az urak...

Menekülnek a férgek és a szegények...
mert máris mint büntetés árja,
mint torkig teli keserűség,
rejtett erők parancsára
féktelen akaratként
törik silány gátjaikat
tombolva, dühöngve
rombolnak, söpörnek a folyók!...

Ó Embertestvérek!
Mi lesz, ha egyszer felviharzik
és Gátat tör a Tenger?!...
A sajtó, barna, lealázott, mindenható
Tenger!...

SZÜRET

Hangos, duhaj röhejjel fent a présházban
koccint az „úr” az „urakkal”
és kicsurran szájukból a mézédess must...

Lucskos, cafatos, barna, izzadt
munkáslányok szorgon szedik
érett, dús áldását a hegynek.
Ittas csősz ügyel bunkós fütykössel,
hogy érintetlen maradjon a szőlő. –

Az „úr” potroha már mint a hordó teli,
s bősz kedéllyel apáinak szüreti virtusaira gondol,
kik szűz fehérceledékekkel édesítették
a szent szüret mámorát.
S már el is kapta az egyik gyermeklányt,

és vigyorogva vonszolja be a „Heverő”-be...
... A préselő robotos nagy öklei
[megkövesedtek...
És verejtéke most belecseppent a borba. –

A cselédek roskadozva csak cipelik
az édes terhet...
és vastagon ömlik az áldás,
csurdig teli már minden edény...

S szíveiket a dolgozók
keserű, érett forró, fűrtnek ézik.

PROLETÁROK ŐSZI DALA

Rossz viskónkba befúj a szél,
„Dörzsöld kezed, melegdjél”...
Hűvös köd ült őszi tájra:
Ruhánk rongyos, pénz nincs fára...
Fűtött szoba csak hő óhaj...
Gyereksírás... Asszony sóhaj...
A tél rántör nemsokára,
Hej! Hol a mi munkánk ára?!

I Herék hada rajtunk hízik,
Satnyult testünk már vért izzik.
Éhség cbje belénk harap,
Mikor érünk már mi Nyarat?!
Bestia – szók zivatarja –
A lelkünket sebzi, marja...
De ha szavunk urat talál,
Szeges csizma belénk trafál.

Zúzott, jeges a mi testünk...
Még sem fázunk! Nem reszketünk!
Örök Május – Tűz a lelkünk –
Szent Új Tavasz izzik bennünk!
Teremtünk mi forró Nyarat,
Ha a szívünk egygyé olvad,
Csak testvérként kezét kézbe,
S vége lesz a Télnek, vége!

ÁTOK-ÁLDOTT TŰZ

Amit rabmilliók oly sóváron várnak,
Tisztítója e vérszennyes Világnak
Szülőanyja a krisztusi jónak
Hamvasztója börtönnek, bitónak.

Tűz, amely Mibennünk oly réges-rég,
Leláncolva nagyfájón égve-ég,
Rút bilincsek tarják féken,
Kimondani is szégyen,
Tudatlanság és félem.

De érezzük, téped már láncaid
Szent korbácsid a kín, a vágy, a hit,
Agyunkba és vérző szívünkbe hasít,
Világít, szít, barikádra űz!
A Megváltó átok-áldott Tűz.

KIÁLTÁS

Robotosok, véreim!
Legyetek készen!!
Mindenre és mindenkor,
mert emberibb holnapunk szülőanyjának
már érett áldottsága felé gyilkos tenyerek
sötét rengetege nyúl...
Síkos ingoványon járunk
ellenségeink kifent bicskái közt!...

Legyetek készen!
Mert ki tudja, hol lángol föl a jel:
a felszabadulás rohamjele...
Ordít fel a csend: Messiás szava a Tettnek,
hogy vérünket, húsunkat ontsuk
eszménk fénytetébe,
hogy izmos, vérmes, csúrdús valóvá,
makulátlan léletté,
világrenddé testesüljön.

Mindenütt legyetek készen,
millióféle szétszórva is,
tömören és rettentően
Együtt!!...

ÚJ KRISZTUST CIPELÜNK

Mint a szamár, melynek már szalma se jár,
Üres, fájó belekkel, elvert térdel rút fakón
Megyünk!
Gáncson, gazon, gödrön keresztül
Szennyes árral, vad viharral szilajul szembe,
Megyünk!
Otromba, izmos hajcsárok korbácsolnak, vissza,
[vissza...
De mi csak megyünk tovább!
Korbács, bunkó, gyilok tépte sebeinkből
Csepeg a vér utunkra...
S minél több vért veszünk, annál vérmesebbek
[leszünk,
Minél többet éhezünk, annál jobban jól vagyunk
[lakva. –
Sokan, sokan elveszünk s mindig többen-többen
[vagyunk
És szívünkben és arcunkon piros rózsák lángolnak,
Mert érezzük, hogy új Krisztust cipelünk!
Új Jeruzsálembel!

FOHÁSZ A SZERELEMHEZ

Ölelj örömteli karodba,
Sodorj örvénylő hínárodba,
Mert mindenszülő melegség vagy,
A halálba hűtő fagy is Te vagy.
Sebző tüskéd keresem
Mindenható szerelem.

ÚJ KÖLTŐK

Olyan szépen indultak Mivelünk
a lángoló izmos fiatalok,
az Új Utak gerinces robotosai,
kik a Múlt véres szennyhalmát
Törik... Tiporják...
És gyönyörrel verejtékezve
hordják a Téglát
a fertőzetlen, szabad,
Új Élet-épülethez...
Akik közt jaj! ma már vannak szomorú
[napszámosok,
kik visszacsákányolájk
a bűnmocskos régi köveket...
és csorbát ütnek az Új Fundamentumon is,
és sápadozva lankasztják
lelkük gyönyörű lángjait:
Hitünket! –
Kenyeret keresnek!...
De a titokban könnyező szemeik
[egymást gyűjtják!
A kézszorításuk mégis szít!...
Éjszaka újra Építenek...

NEM ÉN DALOLOK

Robot után, ha munkára szít a szívem,
hogy versekbe rójam lelkem szavát,
nem én dalolok! –
Torz cinizmussal ne csodálkozzatok

hazug csodák bűnterhes költői,
hogy fáradt szemeim mindig csak
a mélységeket látják...
Az én szemeimbe beleköltöztek
a szenvedők, a letiportak, a szegények.
Ó, és azóta minden szépeteken, jótokon,
minden dolgaitokon...
az Ó vérüket, a véretem látom...
És orgiás gyönyöreitek
csillanó sikolyába
a Mi szűztiszta elrabolt örömünk,
örök lázadó, megölt örömünk sikong.

S ha perzsel a szavam,
nem én gyújtogatok!
Igatört sebeknek égető láza ez...
Halott-élők jajos könnyes sorsa,
a sorsom ordít ki belőlem! –
Hulló vérünk rőt lángja énekel.
Millió sebzett szívek ölelik
forró testvéröleléssel az én szívemet...
Nem én dalolok!

EGY NAP

(1928)

1. Reggel

A hajnal opálszemét még a sötétség-pilla takarja,
s ha kélnek keleten az aranyló lánghullámok
az égrelázadó mogorva gyárkémények fekete dühe
arcon kormozza őket bődülve:

Tuuuuu, – munkára, munkára, munkára!
És riad, cihelődik, indul a kizsaroltak fakó serege
s a loholó sötét folyam átvonul
az álmos lomha utcákon,
melyeknek lompos, barna csöndtestét áthasogatja
a tivornyázók robogó autóinak vad zshivaja,
a társzekerek messzi dübörgése,
a gépsasok, a holnapi halálmadarak ádáz lármája,
melyek hangár-fészkükből most röppentek
a gyanútlan mindenség fölé és bűgva, csattogva
edzik szárnyaikat... A járdaszéleken, szemben
a fakó árral, szomorú nőroncsok,
a mi legázolt nővéreink vonszolják ványadt testüket,
unott, undok teherként... „Örömlányok” – – –
Örömtelen Golgotánk, e rút életút legbúsabb
[vándorai,

Ó, fájó hajnali processziók,
akik átvonulnak huszadik századunk
[mindennapján. – – –

Reggel van!... S jaj, mindennap többen
[maradunk itthon,
a sivár, kietlen nyomortanyák ölen, az örjítő kétség,
az éhhalál, rothadás máglyáin,
Mi, megszámlálhatatlan félrelököttek, munkanélküli
sok-milliók, lázas, gennyes, nagy sebe a
[társadalomnak:..

Tuuuuuuuuuuu!!!! – – –
A maroknyi gyávák rút pondrói a létnek,
bennünket, a balga mindenségek földerejét a
[teremtésnek,
a gonoszság s a kenyér szeges korbácsaival
bitangul a robot véres jármába terelnek.
És mozdulnak a gyárak, műhelyek, irodák, bányák,

hegy, völgy, a róna...
szántunk, vetünk, kincseket vájunk, alkotunk
[és alkotunk
szépet, nagyot, elképzelhetetlent: csodákat teremtünk,
keserű szívvel, keserű szájjal,
mert a munkánkból csak a munka a mienk,
mert örömgylkos, életrabló ma a munka,
mert csúf heréket szépít a mi munkánk,
mert hóhérainkat hízlalja a mi munkánk,
mert minden börtön a MI MUNKÁNK!
...Keserű szívvel keserű szájjal dolgozunk,
csodákat művelünk!!

2. Dél

A kék égtető közepébe szegződött a tűzkorong.
Az ezercsápú robotszörny eleresztette számtalan
[áldozatát.
Az utcákon munka-szennyes emberözönök tódulnak:
enni, enni, enni,
hogy tápja legyen tovább a szörnynek...

Dél van!... Durván koppan a gunyhók asztalán
[a földszínű
kenyér s a paloták terebélyes asztalai már roskadoznak
a százféle jó alatt:
arannyal hímzett szalvéták alól lágyfehéren mosolyog
[a kalács,
drága ezüst tálakon pecsenyék, pástétomok,
[konfektek...
karcsú palackokban ingerlőn vöröslenek, aranylanak
[s lángolnak
a borok.

A tágas korzókon és virágos tereken
fényes tarkán ragyog az élet,
pezseg, hullámszik, lobog az öröm:
az urak úsznak a fényben,
az urak vígak, selymesek, fehérek, kövérek,
olyanok, mintha sohasem dolgoznának.

– Enni megyünk.

A déli verő a hátunkra tűz, oly jólesik ez az áldott tűz.
ó, úgy szeretjük mi a Napot.
Napisten!
miért nem sütsz minden emberféregnek egyformán?

3. Este

– Sötét este van már, mikor kihull kezünkéből

[a szerszám.

Este: melynek lelke fekete, mint a nyomor,
este: gyeheennánk teste, – ezer fekélyes fekete teste,
sötétbe fonják életgályánk véreskezü kalózzai
a sorskorbácsot:
a börtön, bitó, éhhalál, háború vashurokjai...

S az esti gyászfátyol sokunk szemére káprázatos

[vakságot vet:

dögszagú, csúf kapualjak magasztosulnak,

[násznyoszolyákká

este,

zord, sötét sikátorok, ronda kéjtanyák nőnek

öröm-Araráttá este

és zuhanunk zsendülő vágyiank szűz-fehér ormáról,

zuhanunk a ködös valóság-mélységek örvényébe...

De széparcú, testvérszívú szeretőnk is minékünk

[az este,

mert a Holnap falaira, a láthatatlan barikádokra,
a szent közösség melegágyába terel minket,
fényt ont örök-éj életbörtönünkbe
és hőben sütkérezünk, sütkérezünk
a pokol-pusztító harcban, bilincstördelésben,
Mi, kik jajok-szántotta homlokunkon hordjuk
a felpirkadt Kelet alkonyat-tüzű hitcsillagát.

Hú kedvesünk minékünk az este:
mert fotjott örömeink pislá tűzhelyén
új embert nemző, áldott lángot csihol,
s ifjú hévben lobogunk,
midőn félájultan álomba rogyunk.

4. Éjjel

Az észlelhetetlen végzet-kéz ráterítette az éj-darócot

a tajtékzó, kegyetlen élet-ár napfényes maszkjára:
(Mert csak maszk az élet nappalarca,
a Ma igaz ábrázata az éjjel.)

S a daróc alatt, a purgatórium pulzusán őrzöngve
[tombol

a bűn, a kék, a kín...

Júdás-pallosok a fedezete mellett
felszentelt latrok ácsolják a Messiások keresztjét...

Gazságban leggazdagabb Gazdagok.

bomlott emberségünk hiénái,
most taszítják a romlás fertőjébe

a Jók, Szépek és Igazak sokaságát...

Fertelmes gyönyörök vipera-fullánkjai,
üszkös jégparazsak, a dúlt ágyékok ingersebei
kísértének lépten-nyomon...

Pöffedt pocakpondrók undokul pöfögnek,

fetrengeve, nyüzsögve a bűzös, tikkadt
[éjgyomorban...
S ez átkozott pokoli kohóban, a nyomor
[nyomorultjai előtt
felfénylő megváltásként tárulnak sűrűn
a halál komor érckapui.
Az égető éhség kétségkarjai lázadva lendülnek
[semmibe...
S mindenek fölött fekete röhejjel röhög
a megzavarodott élet...
Éjjel van... A nappali igások alva álmodnak,
alva fáradnak.
A robot nagy börtöneiben éjjel is hajráz a porkoláb.
Fegyházakat, tornyokat, templomokat, és
[bordélyokat
most dupla fegyver őriz s a megváltó tüzek
[szentélye felé,
hol megáldott lázban fenik a fekélyeket irtó
orvos-kéceket; minden fegyver erre célóz...
és bármerre fordulsz, gylók villan rád.

A ma igaz arca az éjjel:
Éj-daróc alatt purgatórium pulzusán tébolyultan
[tombol
a bűn, a kén, a kín, —
s mindenek felett fekete röhejjel röhög
a megzavarodott élet. — — —

ÖRÖMLÁNYOK

1.

Az arcuk festett, a hajuk festett, a nevük is festett
Bárok síkos parkettjén táncolva,
bordélyok vérvörös plüssén henteregve
árulják fájó magukat...
És az éji sötétben suhanó
prédaéhes, fekete sakálok ők.
Zugutcák gyanús szögletén
belékarolnak minden férfibá
(mert ők mindenki kedvesei)
hívnak, cibálnak... olcsón kínálják
a gyönyör torz poharát,
csóktalan csókjuk fagyos mézét.
És különös, ködös ösztöntől űzve
kesernyés, vad undorral
eltűnünk furcsa kettesben,
mi szomorú száműzöttek.

Ó jaj, jaj, jaj!
Élő szennycsatornái ők milliárd életsejtnek.
A magunkat szülő szent tüzeknek
űszkös jégkoporsói...
És mindennap nő, sokasodik
a csúf, bús karaván.
Minő korbács hajtja őket ide a mocsártenger
[fenekére,
Az Éjpolip halálos karmai közé?
A bujaság kórjának lángostora?
A korcs bestia-ösztön?
Vagy a bitangok bestiasága,
mindnyájunk kegyetlen hajcsárja: a pénz?!...

2.

Hajnali szürkületben, ha robotra megyek,
mindennap találkozom velük.

Sápadt, aszott arcukon mocsokká mállott
[a festék,
véres, zilált szemük az éjszakák ezer fertelmét

[tükrözi,
lompos, nyítt húsukat undorodva vonszolják,
fonnyadt bimbójú horpadt mellüket
tán a visszafelé folyó, fájó, sűrű könnyözön
vájta rút gödörre...

A Jópolgárok torz mosollyal mutatnak rájuk:
„Kéjnök... Örömlányok...”

Ártatlan megbélyegzettjei ők a Rendnek,
a Rend szörnyű szekerének bűnjármos barmai...
A mi hűgaink! Kik vérükkel öntözik

[a sivatagot...
fojtott kéjszomjak pokol-hevének oázisai,
az örök szomjasok olcsó kútjai ők.

Reggel van:

most „munka” után „haza” megy
a szomorú, csúnya karaván.

Mennek, keblükben a feneketlen öniszonyat
fekete hínárjait cepelve,
keblükben cipelve pénzt: véres kenyeret...

Ki tudja kinek?...

Beteg gyermeknek-e?

Éhező anyának-e?

Vagy a hadirokek kezetlen-lábatlan férjnek?

Avagy a „vad” házastársnak,

kivel a legszelídebb emberségben tengődnek,
ki hős harcosa lehet a legkrisztusibb csatának?

Ó, Magdolnák, talán Krisztushoz készültök menni
a farizeusok házába?

GYÉMÁNT

Oly csábos démoncsókkal csattant
szemembe szénszépség-szemed hideg tüze,
hogy megremegtem...
Minő megáldott tisztaság,
minő átkozott gyehenna tükre e fény?
Ó szíveket hamvasztó rideg gyönyörűség:
drága préda;
nagy pénzű gonoszok prédája,
mélység gyermeke,
jaj, – kicsiszolta belőled a lelket, az embert
a kegyetlen Nagyüzem: az Élet,
gyémánt vagy – – – –
nekem elérhetetlen.

TISZTULJATOK EMBERRÉ!

Tisztuljatok emberré, emberiség szószólói,
énekmondók, igaz lelkészek,
az igaz ügy embert követel!

Csituljon el az ádáz zaj,
csituljon el az utcai lárma,
vessétek le az üzlet álcát
és vessétek meg a pénz kacaját.

Jaj! A fároszokat elnyelte a sötétség.
A Küldöttek kufárokká semmisültek!
A Hallók nem hallnak...
A Látók nem látnak...
Az Érzők nem éreznek!!!...

Hej! Költők!!
Szúzi-profeciákra,
Krisztustettekre
éhezik korunk.
S TI vásári zajt csaptok,
Jaj!... Ti júdasoknak tűntök!!!
Szószólók, énekmondók,
tisztuljatok emberről...

JÉZUS

Sötét bűnök sodrán pusztító orkán dúlt akkor is
s az üldözött ács rongyos asszonyával,
a szent teherbe ejtett anyánk anyjával
bemenekült a barmok közé,
a legádázabb zivatar: az embertelenség elől.
(Az üldözötteknek áldott menedék az akol.)
S az akolban, az állatok fészkében
(ó tisztaság!)
megszületett a legemberibb ember,
a korbácsoltak Krisztusa.

S ahogy felszedték az istálló almáról,
a szegények szánakozó szemeiből
kisdéd szemébe szakadt e vérző világ üszkös sebe...

Ő gyógyírt keresni a természet zordonába tűnt...

...És midőn gyógyulatlanul ezer orvossággal
[visszatért,
felkereste a rongyosokat, felkereste
és felruházta őket a mártírok köntösével.

Majd a világtalanok közé ment
 és sugaras utat mutatott nekik.
 Az éhezők közé is elment,
 messze elkerülve a Jóllakottakat.
 És akiknek tápja lett a gyúratlan kovász:
 az Ő beszéde,
 azok még éhesebbek lettek – – – –
 Kikben lelket lobbantott Ember-szava,
 mely olyan bárdolatlan volt, százcú és halhatatlan,
 mint a kereszt, amelyre, jaj, felfeszítették, –
 akikben lelket lobbantott az Ő szava,
 ó, azok is mind felfeszítették...
 Jaj! Azok is mind, mind felfeszítették! – – –

ÚJ KOR SZÜLETIK

(SZAVALÓKÓRUS)

Férfi szóló: A múlttól megejtett Ma kilencedik havában vagyunk.

Női szóló: Végtelenbe tárulnak a horizontok...

Férfi szóló: Vér ömlik ott is, ahová a gondolat nem jut el!

Kar: Tengereken, szigeteken, odúokban, palotákban, légben, mélyben eszmék küzdenek, osztályok ütköznek.

Férfi kar: Rohamok zajától morajlik a föld...

Női kar: Az ádáz összecsapások rőt fényében megváltó kínokat sejtünk.

Férfi szóló: Minden nap többet látjuk a szabadulás istenarcát.

Női kar: A mindenható csillanás olthatatlan lázat ont az elnyomottak szívében –

Kar: Az elnyomottak szívében!
Női kar: Villámerejű testvértűzzé forrasztja a világ minden jaját.
Férfi kar: Ilánykódik, tisztul a Tenger...
Kar: Reng a föld!...
A vénhedt tornyok roskadoznak. –
Női szóló: Minden óra új csodát szül.
Női kar: Már nem is csodák a csodák.
Női szóló: Napfényes magyarázat mindenre a nagy vajúadás...
Kar: Ó, vér!!!
Női kar: (Fájón, majdnem sikoltva) Ó, jaj!!!
Kar: Iszonyat! –
Női kar: Átok!
Kar: (halkan) Ál—dás...!
Férfi szóló: Ma minden lény érzi.
Női szóló: A lüktető véres, szennyes, kín és kéjzet –
a zengő, tündöklő, eszméletlen gyönyört...
Kar: Ez az új kor születése!...

KÉP

Tán a zsarnokok dermesztő lelke tombol
[odakinn,
oly bőszi haraggal ugat, vijjong, tombol a tél.
S mintha a Paloták zord gőgje: az eszeveszett
[rosszindulat
ostromolná a védtelen görnyedt viskókat,
meg-megrázkódnak, felsikongnak a vézna
[ablakok.
Nappal van, mégis iszonyú Éjjel...
Én beteg asszonyom ágyaszélén ülök

s az önvádló gondterhem alatt mélyen
[megroskadva
közös nyomorunk okainak óceán-mélyén
[kutatok.

Kopogás...
Felriadok,
reccsen az ajtó s az irgalmatlan idő
elibém taszított egy kusza nagy rongynyalábot:
reszkető kékessárga arcot.
két hunyótüzű zilált szemgödröt.
„...Könyörgöm... munkanélküli éhes,
[beteg...”

És köhögésbe csuklott a szava,
hörögve, hosszan köhögött
és halálos iszonyattal meredt a vérre:
az életre, amit köpött...

Ó, szörnyű szimbólum, sorsunk szimbóluma!
Jaj, szomorú páriák legszomorúbbjai:
kizsarolt, kitzasztott beteg proletárok!
– Nézem e képet...
szívemben részvét és parázsló fájdalom gyúl...
szemembe döbben millió és millió hasonló
[kép...

Ó, jaj, jaj, ki akarja, kinek kell, miért van
[ez így?!...
...Testvér-öleléssel magamhoz öleltem...
Lelkéről és értelméről lefejtettem a Sötétség
[rongyait,
megosztottam vele földszínű kenyeremet.
Az ifjú emberroncs horpadt, bús arcán
lobogó szégyenpír lángolt
és kiegyenesedve kirohant a szobámból...

KÖZTETEK VAGYOK

Olyan egyszerűen
mint Föld, Nap és Kenyér,
testvérként, mint test és vér,
teremtő nyomorgók harcos hitével,
gyermeki szeretettel,
mintha kalácsot gyúrnék tincetek
fájóéhu családom: Dolgozók.

Köztetek vagyok,
hogy veletek legyek,
unokáitokkal,
unokáitok unokáival...
Hogy egyet higgyünk,
együtt küzdjünk,
együtt örüljünk!
időtlen időkhig
családom: Dolgozók!

ŐSZ A KÜLVÁROSBAN

Sokat gondolok a tüdőbajosokra,
mert ólomsúlyú nálunk a köd,
lucskos fertő itt az utca,
nehezebbek a gondmázsák
és jaj, a külvárosban túlsok most
a temetés...

Mostanában mindig a szemembe tűnnek
a mezítlás kis iskolásgyerekek:
igánk, láncunk, harcunk örökösei,
méhünk gyümölcssei, akik még szentek,
tiszták és nagyok...
didergő rügyei, biztató ígérete a legszebb
Holnapnak.

Elnézem őket:
amint csúf szeles időben, sáron, gödrön át,
fagyos, bús jókedvvel futkosnak,
[törtetnek,
ki tudja, hová?...
és vacogva, könnyezve ácsorognak,
várakoznak, ki tudja, mire?...
kélkő szájszájellel
a lucskos járdaszéleken.

S mint szenvedő fecskeraj
az ázott villanydrótokon,
sunyi nap alatt,
nyirkos délutánokon
itt gubbasztanak
kehes, szutykos, rongyos
kis batna csapatokba verődve
a görnyedt, pállott falak mellett,
s pirogó arccal a koravén kisdedek
beszélgetnek álmodoznak,
mindenféle szépről, jóról,
játékokról, fehér cipőről, új cipőről,
karácsonyról, egészségről...
mindenről, ami kéne, ami nincs.

Fájón érzem most szíveteket,
göthös viskók, pocsolyás utak, úttalan
vándorok, vackatlan csavargók, gúnyátlan
koldusok, kirúgottak, letiportak,
[rászedettek,
becsapottak,
gunyhótlan, hazátlan Hazátlanok,
ködös fekete kétségbeesés...
szent lángú lázadás –
munkanélküliek éhes, roppant hadserege!

Mikor mint zord kaszás rátör
a külvárosra az ősz
és én elnyűtt cipőben, ordaslázzal
csatangolok a csatakos utcákon,
vérzön felfáj,
sebzett, űzött farkas voltom,
örök ősz, örök tél sorsom,
a magamé és minden mezítlábas,
kivert kutyáé...

ÖRÖK TOVÁBB

– – – Nincs megállás, az Időóriás törtet,
vér, szenny, kép és hulla-rengetegek jelzik
[útját.
Végzet-karjai korok kapuit tárják-zárják
s tán a Marson, a Jupiteren át
rohan
az eszményi nihilbe,
hol emberré semmisül az isten,
istenné semmisül az ember

és a semmi lesz a Minden...
De tovább!
Gördül a dráma ---
újra kezdődik a játék ---

Ó, ki tudja, hányadik felvonásnak
hanyadszor vagyunk tehetetlen, torz figurái?

A LEGSZENTEBB ÖRÖM ORMÁN

Végtelen hajlékunk bíborpereméről
zajtalan zengéssel már aláhullt
a rubinparazsú istenarc,
midőn a születő este lilásbarna leple alatt
az ösvények örök ölelkezőjén
és gyönyör magaslatán
találkoztunk mi ketten, tétova
[gyermekded vándorok.
... Csodáltuk egymást... féltünk egymástól,
[féltettük egymást,
egymáshoz menekültünk egymástól,
mert kísértések kísértettek: minden hím és
[minden nőstény,
a harmatos cserjék, szilaj tölgyek, férgék,
[párducok,
őseink és unokáink irgalmatlan akarata.
Foglyai voltunk önmagunknak
s a mármordús májusi est is fogva tartott
[minket,
mint már milliárdszor milliárd másokat.
Parázmézét a szúzi csókzuhatagnak élveztük
[kába szomjjal

szentté szépült részeg kamaszok...
Ringatott, – muzsikált a forró csönd,
ezer új csodát sejtettünk fel pillanatok alatt...
„Kedvesem” – szóltam és glóriát aranyozott
[rád a hangom.
Tűzpiros, didergő kicsi szívünkben különös,
[fájó gyönyöráldott
vágy-rózsák feslettek,
ficánkoló vérünket a mindenható pogány
[parancs ostorozta
lángkorbáccsal...
Kéj dermesztette és szította egygé húsunkat,
[csontunkat – –
A mély kékselymű csillagvirágos határtalan
[takaró alatt
sikoly zengett tündöklőn a Semmibe
és elveszett alólunk a föld,
izzó ájulatba szédült a Minden – – –
a s legszentebb öröm ormáról
az öntudat rideg síkjára zuhantunk.

NEM ÉN AKAROM

Szít a vágy, hogy keressem, kutassam a bűnt,
mely szentesíti szerelmem.
Bűnre vágyom dideregve, égve
és tudnék érte ujjongni, sírni...
– Ó, mily különös lobogás emészt és korbácsol.
űz, hajt áldott vétkezésre.
Most megcsalnálak Téged,
legszebb, legszentebb, legasszonyabb, kicsi
[asszonyom.

Vétkezniem kell, hogy ismét nagy légy, győztes,
hogy legyőzhess egy öleléssel.
Megcsallak, hogy vakítóbban ragyogj, ízesebben
[ölelj,
hogy ölelésed heve édenibb életet gyümölcsözzön,
hogy fényed, ízed újabb tébolyba röptsen...

Ha az a másik a legrútabb rút lesz.
akkor is kell, nem én akarom... kell!...

RÁDIÓKONCERT

Akik érezni, látni, hallani tudnak,
azok érzik, látják, hallják a szörnyű rádiókoncertet
a zűrös iszonyú Ma tragikomédiáját.
Roppant, fekete torok a világűr, melyből felharsan
[millió jaj,
felködlik számtalan sóhaj, sok, sok sikoly villan,
tébolyult röhejek nyerítenek és zokogás és nyögés és
[hörgés hördül:
üszkös önmáglyáján döglődik torzra rútultan a
[vétekszennyes,
tehetetlen Jelen.

Évült dialógusok kongnak a Semmiben...
Émelyítő operettek ásítognak bűbajos illúziókat...
Ványadt meztelenségek ernyedeznek negédesen...
Kardot csörtet a vérszomjas gyávaság...
Tömjénes és hullaszagú himnuszok búgnak
nagy hősi-dögvészek vízióit keltve...
és beleszusszan szürkén, közönnyel a szél.

De még feketébb torok bődül:

-- -- Ha -- a -- ha! -- ho -- oh -- hó!

arany mezben kacag a kacajtalan kacaj

s röhögve rogy tomlott magába...

Ez a hisztérikusok, perverzek és prostituáltak

[örömtelen öröme,

kóros kéjek: hülyült korunk igaz ábrázata,

fertelmes ölelései a nagybeteg Rimának,

ölelések: melyek átborzongnak fáradt idegeinken

s utána megverten érezzük ásatlan sírunk fakó leheletét...

De ah! csatazaj dörög:

a munkások izzó világénekei,

a villogó dübörgő masinák dalai:

zuhognak, csillognak, dübörögnek a gépsasok, tankok

[hajószörnyek,

villannak, dübörögnek, zúgnak

a bányák, gyárak, műhelyek, irodák,

döng a föld melle a traktorok és a sok más gépóriás alatt

és villannak az ekék, villannak a kaszák, villannak a szemek,

szerte a végtelen világmezőn csatázik a cselekvés,

minden cézári pátosznál

szilajabban szít a tett parázsló prófécijája...

Új hit rőt döreje döbönt...

a bűnös tegnap élőhullái nyomnak,

csattanva csap arcunkba a szégyensár,

roskadoznak bennünk az avult istenek,

rajtunk, bennünk, alattunk, felettünk,

szent harc dúl: Élet születik!!...

Ó, hallom a zenét, öröms tiszta nevetést.

nótás vetést, dalos aratást,

érces szép munkazajt,

Új emberek szűzbeszédét, testvérhangokat,

a Rádióm Életet zeng...

Leadóállomás: a szívem.

PÁR SZÓ A VÉGZETHEZ

Mostanában sokat kell gondolnom reád
bizonyára Te is sűrűn foglalkozol velem
Végzetem.

– Oly lázasan habzsolom életem,
mindent és mindenkit érzek,
hamar felőrlődöm... elégek...

Óh, csak forgasd játékodat,
a kerge kis ördögmotollát,
létem fonák selyemfonalát;
a véres-könnyes szúzi-balga versckkel
hímezsd, sződd széppé a szürke semmit,
– a káprázatos mindenséget.

De kegyetlen korbácsot is fonj belőlem,
Ostorozd velem a Gonosz! – – –

S a korbácsolt Jók fájó inségét enyhítsd
[kenyeremmel];

osszad szét lelkem érett-piros gyümölcsét
és a hévséges gondolat-magvakat:
maroknyi parazsamat is szórjad szerzte,
a nyomor-melegágyakon
hadd foganjon szent Tűz belőle.....

KACAGOTT A TESTVÉREM

... Könnyein keresztül kacagott a Testvérem,
hervatag szájizmai reszkedtek,
amint a nevetéshez nem szokott proletármellből
csengve kicsattant aranyló-pirosan
a szent hozsanna: „Hahaha...!”

Úgy kacagott, mint egy rab hérosz,
akit arcon csókolt a napsugár . . .
Kacagott: s az én szomorú szomjas számba
részegítő, forró méz csurran
és szűz-vörös pirkadást láttam
az üszkös vérben tobzódó életár-nyomor fekete
[romjain
s a ragyogás csillant a bűnök gyehenna gödrében...
Dacteli szépség,
átok és áldás
az én gályába roskadt,
robotszennyes arcú
minden Testvérem könnyes kacaja.